

ที่ พน ๐๕๐๐๙/ ๙๙

สำนักงานพัฒนิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงบัวร์สเซลส์
กระทรวงพาณิชย์

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง คำสั่งว่าด้วยการตรวจสอบตลอดห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจ (Corporate Sustainability Due Diligence Directive) ของสหภาพยุโรป

เรียน ประธานสภาพภารกิจการค้าแห่งประเทศไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดคำสั่งว่าด้วยการตรวจสอบตลอดห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจ

ตามที่สำนักงานพัฒนิชย์ในต่างประเทศ ณ กรุงบัวร์สเซลส์ ได้ติดตามและรายงานพัฒนาการของนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของสหภาพยุโรป (European Union : EU) ให้ทราบเป็นระยะ นั้น

ในการนี้ สำนักงานพัฒนิชย์ฯ ขอเรียนพัฒนาการล่าสุดของการออกคำสั่งว่าด้วยการตรวจสอบย้อนกลับตลอดห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจ (Corporate Sustainability Due Diligence Directive : CSDDD) ดังนี้

๑. สถานะล่าสุด : ภายหลังจากที่คณะกรรมการตัดสินใจให้ความเห็นชอบในหลักการ (provisional agreement) ร่างคำสั่ง CSDDD เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ คณะกรรมการตัดสินใจให้ความเห็นชอบในหลักการ ยังไม่สามารถมีมติร่วมกันในการรับรองร่างคำสั่งดังกล่าวอย่างเป็นทางการได้ โดยมีประเทศสมาชิกบางประเทศ งดออกเสียง หรือไม่เห็นด้วยกับร่างคำสั่งดังกล่าว (เช่น ฟินแลนด์ บัลกาเรีย อังกฤษ เอสโตเนีย สาธารณรัฐเช็ก เป็นต้น) และขอให้มีการปรับแก้ไขร่างคำสั่งก่อนเสนอให้คณะกรรมการตัดสินใจในครั้งหน้า

ล่าสุด เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๗ คณะกรรมการตัดสินใจให้รับรองร่างคำสั่งฯ ที่มีการปรับแก้ไขแล้ว โดยร่างคำสั่งฯ อยู่ระหว่าง การพิจารณาของรัฐสภาญี่ปุ่น ซึ่งคาดว่าจะพิจารณาแล้วเสร็จภายในเดือนเมษายน ๒๕๖๗ ทั้งนี้ ประเทศสมาชิก EU ต้องออกกฎหมายภายในตามระเบียบดังกล่าวภายใน ๒ ปี หลังจากที่มีผลบังคับใช้

๒. รายละเอียดการปรับแก้ไขเพิ่มเติมร่างคำสั่ง CSDDD : คณะกรรมการตัดสินใจให้รับรองร่างคำสั่งฯ ที่มีการปรับแก้ไขใน ๒ ประเด็น (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) ได้แก่

๒.๑ ปรับปรุงเกณฑ์กลุ่มธุรกิจที่อยู่ในขอบเขตของคำสั่งใหม่^๑ จากเดิม ๓ กลุ่ม (ตัดธุรกิจในภาคส่วนที่มีความเสี่ยงสูง) คงเหลือ ๒ กลุ่ม และปรับเพิ่มจำนวนพนักงานและมูลค่ารายได้ ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ธุรกิจในสหภาพยุโรป ที่มีพนักงานไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ราย และมีรายได้จากการค้าต่อไปน้อยกว่า ๔๕๐ ล้านยูโร และกลุ่มที่ ๒ บริษัทจากประเทศที่สามที่ดำเนินธุรกิจใน EU ที่มีพนักงานไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ราย และมีรายได้จากการค้าต่อไปน้อยกว่า ๔๕๐ ล้านยูโร

๒.๒ ตัด เรื่องความรับผิดทางแพ่ง (civil liability) ที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฟ้องร้องทางแพ่ง กับบริษัทที่ไม่ระบุความเสี่ยงที่อาจกระทบสิทธิมนุษยชน และมาตรฐานสิ่งแวดล้อม หรือไม่มีแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อมตามเงื่อนไขของ CSDDD

^๑ จากเดิม ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) ธุรกิจในสหภาพยุโรปที่มีพนักงานไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ราย และมีรายได้จากการค้าต่อไปน้อยกว่า ๑๕๐ ล้านยูโร (๒) ธุรกิจในสหภาพยุโรปที่มีพนักงานไม่น้อยกว่า ๒๕๐ ราย และมีรายได้จากการค้าต่อไปน้อยกว่า ๒๐๐ ล้านยูโร ซึ่งดำเนินธุรกิจในภาคส่วนที่มีความเสี่ยงสูง เช่น สิ่งทอ เครื่องหนังและผลิตภัณฑ์ (รวมทั้งรองเท้า) และการค้าสั่งสิ่งทอ เครื่องนุ่งหุ่นและรองเท้า เกษตรกรรม ป้าไม้ และประมง (รวมทั้งการเพาะเลี้ยง) การผลิตอาหารและการขายส่งวัสดุอุปกรณ์ในอาหารและเครื่องดื่ม การขาดแคลนน้ำจำกัดที่ได้ก่อตัว เป็นต้น และ (๓) บริษัทจากประเทศที่สามที่ดำเนินธุรกิจใน EU โดยเข้าเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง (๑) มีรายได้ในสหภาพยุโรปต่อปีไม่น้อยกว่า ๑๕๐ ล้านยูโร หรือ (๒) มีรายได้ในสหภาพยุโรปต่อปีไม่น้อยกว่า ๕๐ ล้านยูโร แต่ไม่เกิน ๑๕๐ ล้านยูโร โดยรายได้มาจากดำเนินธุรกิจในภาคส่วนที่มีความเสี่ยงสูงตามรายการข้างต้นเดียวกันกลุ่มที่ ๒

๓. ความเห็น/ข้อสังเกต

๓.๑ ร่างคำสั่ง CSDDD มุ่งกำหนดธรรมาภิบาลของภาคธุรกิจใน EU โดยกำหนดให้ธุรกิจในสหภาพยุโรป (EU) ต้องจัดทำรายงานการตรวจสอบย้อนกลับตลอดห่วงโซ่การผลิต เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนและมาตรฐานสิ่งแวดล้อม โดยจะต้องมีดำเนินการที่เสียงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน (เช่น การใช้แรงงานเด็ก การเอกสารเอาเปรี้ยบถูกจ้าง) และการทำลายสิ่งแวดล้อม (เช่น การดำเนินการที่ก่อให้เกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อม การทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นต้น) บนพื้นฐานการดำเนินธุรกิจที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยกระดับธรรมาภิบาลของการดำเนินธุรกิจ และให้มั่นใจว่าห่วงโซ่การผลิตปราศจากการละเมิดมาตรฐานที่สหภาพยุโรปยึดถือ

๓.๒ การปรับแก้ร่างคำสั่ง CSDDD ตามข้อ ๒ เป็นไปเพื่อคลายข้อกังวลของประเทศสมาชิก ที่ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดเกณฑ์สำหรับบริษัทที่จะต้องดำเนินการจัดทำรายงานการตรวจสอบย้อนกลับตลอดห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจด้านสิ่งแวดล้อม และสิทธิมนุษยชน โดยจากข้อมูลสถิติของ Oxfam International พบว่า การปรับเกณฑ์ธุรกิจจากเดิมที่ระบุให้บริษัทที่มีการจ้างแรงงานตั้งแต่ ๕๐๐ รายขึ้นไป เป็น ๑,๐๐๐ รายขึ้นไป สามารถลดบริษัทที่จะอยู่ในขอบเขตการบังคับใช้ของ CSDDD ลงเหลือ ๕,๕๐๐ บริษัท (จากเดิม ๗๙,๐๐๐ บริษัท) ซึ่งส่งผลให้เฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ที่มีการจ้างงานจำนวนมาก และมีรายได้จากการดำเนินธุรกิจตามเกณฑ์เท่านั้น ที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของคำสั่งฯ

๓.๓ แม้ว่าคณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมของสหภาพยุโรปจะรับรองร่างคำสั่งที่ปรับปรุงแก้ไขล่าสุดแล้ว แต่ในรัฐสภาญี่ปุ่น มีความเห็นที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มสมาชิกจากพรรคร่วม Progessive Alliance of Socialists and Democrats (S&D) ไม่อนุมัติสนับสนุนการผ่านร่างคำสั่งฯ ที่ปรับแก้ล่าสุด ในขณะที่พรรคร่วม EPP ซึ่งเป็นพรรคร่วมที่มีสมาชิกมากที่สุดในรัฐสภา ยังไม่มีท่าที่ร่วมกันในการสนับสนุนร่างคำสั่งฯ ดังกล่าว

๓.๔ สำหรับมุมมองของภาคเอกชน EU ยังคงมีความกังวลว่า เงื่อนไขที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว จะเพิ่มต้นทุนให้กับภาคธุรกิจ และอาจเพิ่มความเสี่ยงที่จะเกิดความขัดแย้งกับคู่ค้าในประเทศที่สาม ในขณะที่ภาคเอกชน ของประเทศที่สาม เช่น ผู้แทนหรือการค้าจีนใน EU ได้แสดงข้อห่วงกังวลหากคำสั่งดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับในอนาคตอันใกล้ โดยเห็นว่าการเปิดโอกาสให้มีการบริการหารือเพิ่มเติมเพื่อเสนอทางเลือกในการยกระดับธรรมาภิบาลของธุรกิจที่สามารถปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมที่เหมาะสมกว่าการดำเนินการตามคำสั่ง CSDDD ที่กำลังจะมีผลใช้บังคับ

๓.๕ ผู้ประกอบการไทยที่อยู่ในข่ายกลุ่มที่ ๒ (บริษัทจากประเทศที่สามที่ดำเนินธุรกิจใน EU ที่มีพนักงานไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ราย และมีรายได้จากการห่วงโซ่อุปทานต่อปีไม่น้อยกว่า ๔๕๐ ล้านยูโร) รวมถึงผู้ส่งออกสินค้า (supplier) ของไทยที่อาจอยู่ในข่ายที่จะต้องเตรียมข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชนให้กับผู้นำเข้าฝั่ง EU เพื่อประกอบการจัดทำรายงาน due diligence ควรติดตามการออกกฎหมายภายในของแต่ละประเทศสมาชิก EU ในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ หากมีความคืบหน้า สำนักงานฯ จะรายงานให้ทราบในโอกาสแรก

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสิริบุษย์ อึ้งภาณุรัณ)
อัครราชทูต (ฝ่ายการพาณิชย์)